

“ละทิฏฐิละสมมติ”

เทศน์ที่ สถานปฏิบัติธรรมป่าวิเวกสิกขาราม อ.พล จ.ขอนแก่น

พระอาจารย์วัชชัย กัมมสุทโธ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๓ (เช้า)

วันนี้วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๓ พระพุทธเจ้าตรัสไว้ ภารา หะเว ปัญจักขันธา ปัญจขันธทั้งหลายเป็นภาระจริงๆ ภาระหาโร จะ ปุคคะโล แต่บุคคลก็ยังยึดถือภาระไว้ ภาราทานัง ทุกขัง โลเก แท้จริงการยึดถือภาระไว้เป็นความทุกข์ในโลก อันนี้ท่านก็บอกตรงๆว่า ทุกข์นั้นน่าจะเกิดจากอุปาทานในขันธ ๕ นั้นเอง ขันธ ๕ หรือปัญจขันธนั้นก็คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ วิญญาณนั้นก็แยกเป็นอีก ๖ คือ จักขุวิญญาณ โสต วิญญาณ ฆานวิญญาณ ชิวหาวิญญาณ กายวิญญาณ และมโนวิญญาณ วิญญาณนั้นเกิดขึ้นได้เมื่ออายตนะภายนอกคือ รูป รส กลิ่น เสียง โผฏฐัพพะ และกัธรรมารมณ สัมผัสอายตนะภายในคือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เหตุนี้วิญญาณ ๖ นี้มีเหตุเป็นแดนเกิด คืออายตนะภายนอกสัมผัสอายตนะภายใน จึงเกิดวิญญาณ ๖ เกิดขึ้น สิ่งใดมีเหตุมีปัจจัย ทำให้เกิดขึ้น เมื่อเหตุนั้นดับผลนั้นก็ดับ สิ่งใดมีเหตุมีปัจจัยเกิดขึ้น สิ่งนั้นไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ตัวตนของเรา ที่นี้พระผู้มีพระภาคเจ้าก็ตรัสไว้อีก อดีตัง นานวาคะเมย ยะ นัปปะปฏิกังเข อะนาคะตัง ผู้มีปัญญาไม่ควรทำสิ่งที่ล่วงไปแล้วให้มาตามในจิต ไม่ควรพึงหวังสิ่งที่ยังมาไม่ถึง เพราะสิ่งใดล่วงไปแล้วก็พ้นไปแล้ว ไม่มีนั่นเอง ดับไปหมด สิ่งที่ยังมาไม่ถึงก็ยังไม่ประสบ ก็คือไม่มีนั่นเอง ผู้มีปัญญาควรทำปัจจุบันให้แจ้งชัด อันไม่อ่อนแอไม่คลอนแคลน เป็นผู้มีราตรีเดียวอันเจริญฉะนั้น นี้พระผู้มีพระภาคเจ้าก็สอนอีก ให้อยู่ที่ปัจจุบันธรรมนั่นเอง ให้มีสติตั้งมั่นที่ปัจจุบัน สมาธิตั้งมั่นที่ปัจจุบัน ปัญญาตั้งมั่นที่ปัจจุบันนั่นเอง ไม่ใช่เข้าไปสู่ออดีตหรืออนาคต เพราะอดีตผ่านไปแล้วไม่มีแล้ว เมื่อระลึกขึ้นมามันก็แค่สัญญา เมื่อยินดียินร้ายคือหลงในสัญญานั้น ก็ย่อมเกิดความยินดีเมื่อสัญญานั้นชอบใจ เกิดความยินร้ายเมื่อสัญญานั้นไม่ชอบใจ จริงๆ แล้วสัญญาก็แค่ขันธอันหนึ่ง ที่หมายที่จำให้จิตรู้เฉยๆ แต่ที่ชอบใจไม่ชอบใจเพราะสมมติที่อาศัยสัญญานั้นเกิด หรือเรื่องราวนั่นเอง เหตุนี้เมื่อจิตเมื่อสติไม่อยู่ที่ปัจจุบันธรรม จึงหลงเข้าไปในเรื่องราวคือสมมตินั่นเอง จึงไม่เห็นว่าเป็นขันธ ๕ นั้นเป็นภาระอุปาทานในขันธ ๕ เป็นตัวทุกข์ เพราะเมื่อไม่อยู่ปัจจุบันจึงไปอยู่ในอดีต ไปอยู่ในอนาคต ในเรื่องราวนั่นเอง มาอยู่ในเรื่องราวในสมมติตรงนั้น เป็นสัตว์ เป็นบุคคล เป็น

ตัวตน เป็นเราเขา จึงเป็นเรื่องราวเกิดขึ้น ไม่ว่าสิ่งเหล่านั้นจะจริงหรือไม่จริง เรื่องราว
นั้นเกิดแล้วก็ดับไปหมด มันไม่มีอยู่จริงในขณะที่จิตรู้นั้น มันมีแค่สัญญาขันธ์ ที่เกิดขึ้น
แล้วก็ดับไปตามเหตุตามปัจจัยนั่นเอง เหตุุนั้นเมื่อสติความเพียรสมาธิไม่ตั้งมั่นไม่อยู่ที่
ปัจจุบัน ปัญญาอ่อนไม่เห็นแจ้งในขันธ์ ๕ คือสัญญาขันธ์นั่นเอง เหตุุนั้นสมมติจึงก่อ
เกิดให้จิตนั้นหลงไปตามสมมติ ไม่เห็นความจริงว่าสัญญาอนิจจัง สัญญาอนัตตา ว่าง
จากของเรา ว่างจากเรา ว่างจากตัวตนของเรา สังขารอนิจจา สังขารอนัตตา สังขารคือ
ความคิดว่างจากของเรา ว่างจากเรา ว่างจากตัวตนของเรา วิญญาณังอนิจจัง วิญญาณัง
อนัตตา ความรู้นั้นว่างจากของเรา ว่างจากเรา ว่างจากตัวตนของเรา เพราะอะไรจึงไม่
เห็น เพราะไม่มีสติที่ปัจจุบันธรรม หลงอยู่ในสมมติหมด ก่อเกิดเป็นทิฏฐิความเห็น
หลงอยู่ในทิฏฐินั่นเอง เหตุุนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไว้ ตัณหาทิฏฐิมานะเป็นธรรมที่
เนิ่นช้า เราตถาคตไม่มีตัณหาทิฏฐิมานะ เธอทั้งหลายจงเจริญธรรมที่ไม่เนิ่นช้า จงละ
ธรรมที่เนิ่นช้าเถิด นี่เป็นอนุศาสนียะคำสอนของเราตถาคต ที่โลกงุ่นวายทั้งหมดก็
เพราะหลงสมมติสัตว์บุคคลตัวตนเราเขา ไม่มีสติ ไม่มีสมาธิ อยู่ที่ปัจจุบันธรรมคือกาย
ใจนั่นเอง เมื่อไม่มีสติสมาธิอยู่ที่ปัจจุบัน จึงไม่เห็นความคิดที่ก่อเกิดขึ้นมาเป็นสมมติ
หมด จึงหลงอยู่ในความคิดเหล่านั้น เรื่องที่ดีก็ยินดีไป เรื่องที่คิดว่าไม่ดีก็ยินร้ายไป
หมุ่นอยู่อย่างนั้น สิ่งใดที่คิดว่าดีก็อยากจะรักษาไว้ สิ่งใดไม่ดีก็จะทำลาย จิตนั้นจึงไม่ถึง
ซึ่งความเป็นกลาง หมุ่นซ้ายหมุ่นขวาอยู่ตลอด เพราะอะไร เพราะความหลง ความรู้ไม่
จริงนั่นเอง ไม่เห็นแจ้งในสมมติและขันธ์ ๕ นั่นเอง เหตุุนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัส
ไว้ การไม่วิวาทะ การสามัคคิกัน เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าทุกๆพระองค์ เป็นคำ
สอนของพระพุทธเจ้าทุกๆพระองค์ เหตุใดพระองค์จึงตรัสเช่นนั้น เพราะการวิวาทะ
เกิดขึ้นเพราะเหตุแห่งทิฏฐิ คือความเห็นที่ไม่ตรงกัน เมื่อเห็นไม่ตรงกันจึงเกิดวิวาทะ
ขัดแย้งกัน เมื่อขัดแย้งกันจึงเบียดเบียนกัน เมื่อเบียดเบียนกันจึงก่อเวรซึ่งกันและกัน
เหตุุนั้นพระผู้มีพระภาคเจ้าได้สอนทีฆนขะ สิ่งทั้งหลายไม่คู่ควรแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่
ชอบใจทั้งสิ้น ทีฆนขะได้กล่าวกับพระผู้มีพระภาคเจ้าเช่นนั้น พระองค์จึงตรัสว่า อย่าง
นั้นทิฏฐิคือความเห็นตรงนี้ของเธอ เธอก็ต้องไม่ชอบใจด้วยสิ นี่คือสองมาตรฐาน
รังเกียจภายนอกแต่ไม่รังเกียจทิฏฐิชอบทิฏฐิ นี่คือความไม่เป็นกลางแห่งจิต ทีฆนขะจึง
ได้สติ พระผู้มีพระภาคเจ้ายังสอนอีกว่า ในโลกนี้มีทิฏฐิอยู่ ๓ จำพวก พวกที่ ๑ มี
ความเห็นว้าง สิ่งทั้งหลายไม่คู่ควรแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่ชอบใจทั้งสิ้น พวกที่ ๒ มี

ความเห็นว่ สิ่งทั้งหลายคู่ควรแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าชอบใจทั้งสิ้น พวกที่ ๓ มีความเห็นว่ สิ่งใดคู่ควรแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าชอบใจ สิ่งใดไม่คู่ควรแก่ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่ชอบใจ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสต่อไปว่ บุคคลใดยึดถือทิฏฐิใดทิฏฐิหนึ่งไว้ ย่อมขัดแย้งกับ อีกสองทิฏฐิ เมื่อขัดแย้งย่อมเกิดวิวาทะ เกิดการทะเลาะวิวาท เกิดการไม่สามัคคีกัน เมื่อเกิดการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้น ย่อมเบียดเบียนซึ่งกันและกัน เมื่อเบียดเบียนซึ่งกันและ กันย่อมก่อเวร ผู้มีปัญญาเมื่อเห็นเช่นนี้ จึงละทิฏฐิที่ตนเองถือไว้ จึงละทิฏฐิที่ตนเองถือ ไว้แล้วไม่ยึดทิฏฐิอื่นอีกด้วย โลกจะมีความเห็นอย่างไร ก็อาศัยไปอย่างนั้นไม่ขัดแย้ง กับผู้ใด พระสารีบุตรได้ฟังพระผู้มีพระภาคเจ้าแสดงธรรมต่อที่ทมนชะ พระสารีบุตรเมื่อ ใช้สติฟังตามเนื้อความแห่งธรรมนั้น จึงทำลายอาสวะกิเลสหมดสำเร็จเป็นพระอรหันต์ ที่ทมนชะได้สำเร็จเป็นพระโสดาฯ นี่เป็นตัวอย่างที่เกิดขึ้นแล้ว เหตุนั้นทิฏฐิความเห็นจึง ไม่ควรยึดมั่นถือมั่น ถ้ายึดมั่นถือมั่นในทิฏฐิก็คือหลงสมมตินั่นเอง ไม่เห็นซึ่งเหตุ แห่งทิฏฐิคือสัญญาสังขารนั่นเอง แล้วก็วิญญาณนั่นเองจึงรู้ทิฏฐินั้น จึงไม่เห็นว่สัญญา อนิจจา สัญญาอนัตตา สังขารอนิจจา สังขารอนัตตา วิญญาณังอนิจจัง วิญญาณัง อนัตตา จึงไม่เห็นว่ แม้แต่สมมติในเรื่องราวเหล่านั้นก็เป็นเรื่องของรูป ของรูป ทั้งหมด ไม่ว่าสัตว์บุคคลตัวคนเราเขาก็เรื่องของรูปทั้งหมด เรื่องที่มีอยู่ในโลกนี้ทั้งหมด สิ่งใดที่มีอยู่ในนี้ อยู่ในโลกนี้ รูปเหมือนกัน เป็นสิ่งที่มีปัจจัยปรุงแต่ง เขาเรียกสังขต ธรรม ธรรมที่มีปัจจัยปรุงแต่ง สิ่งใดที่มีปัจจัยปรุงแต่ง สิ่งนั้นไม่ใช่ของเรา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ตัวตนของเรา จึงไม่เห็นว่ แม้แต่รูปในความรู้นั้นก็ไม่มีอยู่จริง เป็นแค่สัญญา หมายให้จิตรู้เท่านั้น เหตุนั้นเมื่อเราเข้าไปยุ่งไปเกี่ยวข้องไปยึดไปถือทิฏฐิไว้ จึงหลงอยู่ ในสมมตินั้น ไม่เห็นว่ ภารา หะเว ปัญจักขันธา ปัญจขันธทั้งหลายคือขันธ ๕ เป็น ภาวะจริงๆ ภาวะหาโร จะ ปุคคะโล แต่บุคคลก็ยังยึดถือภาวะไว้ เพราะไม่เห็นแจ้ง นั่นเอง การยึดถือภาวะนั้นเป็นทุกข์ในโลก นี่เป็นอนุศาสนิยะคำสอนของพระผู้มีพระ ภาคเจ้า เมื่อเราได้ยินได้ฟัง ให้พยายามเจริญสติให้มาก ให้มีสติตั้งมั่นอยู่ที่ปัจจุบัน ธรรม อยู่ที่รูปที่นามนั้น ให้เท่าทันสมมติ สังขารขันธ ความคิดนึก สิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ ของเรา ไม่ใช่เรา ไม่ใช่ตัวตนของเรา ตั้งสติให้มั่น ตั้งสมาธิให้มั่น เราจึงจะเห็นความ จริงของขันธ ๕ เมื่อเห็นความจริงของขันธ ๕ ความสงบคือสันตีย่อมเกิดขึ้นนั่นเอง จึง มีธรรมเป็นที่พึ่ง มีธรรมเป็นที่เกาะ การเจริญตั้งมั่นเช่นนี้จึงมีตนเป็นที่พึ่ง มีตนเป็นที่ ีเกาะ ก็ขอแนะนำแต่เพียงย่อๆเพียงนี้ เอ้ามากินข้าว.